

PASTEBĖK IR APSAUGOK – trumpa atmintinė

Nereikia būti psichologu ar specialistu, kad galėtume apsaugoti žmogų nuo savižudybės. Užtenka kelių paprastų dalykų: mokėti atpažinti rizikos ženklus, pasikalbėti ir padėti rasti tolimesnę pagalbą.

TU GALI padėti išsaugoti gyvybę

Savižudybės rizikos ženklai, kurie rodo, kad reikia susirūpinti:

Kalba: kad yra našta kitiems; nemato prasmės gyventi; apie neviltį, vienatvę, bejėgiškumą; užsimena apie norą nusižudyti tiesiogiai („geriau nusižudyti“) arba netiesiogiai („neturiu tikslo gyventi“, „geriau manęs nebūtų“, „norėčiau išnykti“);

Nuotaika/jausmai: bejėgiškumas, liūdesys, nusivylimas, praradimo jausmas, abejingumas, neviltis, irzlumas, nerimas, susierzinimas, pyktis, vienišumas, dažna nuotaikų kaita;

Elgesys: vengia draugų, šeimos; nebesidomi įprasta, mėgstama veikla; demonstruoja neatsargų, rizikingą elgesį; smurtauja, maištauja; pradeda vartoti alkoholi/vaistus/narkotines medžiagas; žaloja save; rašo atsisveikinimo laiškus, žinutes; atsisako valgyti; blogai miega; neįprastai nekreipia dėmesio į savo išvaizdą, apsileidžia.

Jei įtari, kad žmogus turi minčių apie savižudybę:

Neslėpk to!

Padėk jam susirasti pagalbą

Užuominas, kalbas apie savižudybę priimk rimtai.

Tereikia vaikščioti atvirom akim, atvirom ausim ir atvirom širdim. Būkime budrūs, pastebėję, užduokime tiesų klausimą ir išklauskime. O tuomet – nukreipkime pas tą, kas gali suteikti tolimesnę profesionalią pagalbą.

Pagalbos galimybės:

Rokiškio rajono savivaldybės pedagoginė psichologinė tarnyba
J. Biliūno g. 2, Rokiškis,
Tel.: 8 458 32202

VŠĮ Psichikos sveikatos centras
Vytauto g. 35 B, Rokiškis
Telefonai : 8 458 71696 mob.
8 620 20754

Krizių įveikimo centras
krizesiveikimas.lt
Skype krizesiveikimas
Tel. 8 640 51555
Antakalnio g. 97, 10218
Vilnius

Emocinė parama telefonu ir internetu:

Jaunimo linija
· 8 800 28888 (visą parą)
· jaunimolinija.lt/laiskai
· jaunimolinija.lt/pokalbiai-internetu

Vaikų linija
· 116 111 (11:00 - 21:00)
· vaikulinija.lt

Vilties linija
· 116 123 (visą parą)